

Hufiec ZHP
Poznań-Jeżyce

Chorągiew Wielkopolska ZHP
Komenda Hufca Poznań-Jeżyce
im. Stefana Czarnieckiego
60-655 Poznań, ul. Widna 3, tel. 61 82 33 731
jezyce@zhp.wlkp.pl, <http://jezyce.zhp.wlkp.pl>
Bank Zachodni WBK S.A.
rach. nr: 05 1090 1359 0000 0000 3501 8248
NIP 7781440251, REGON 300429024

L. Dz. 80/2018

Poznań, 4 października 2018r.

Rada Osiedla
Poznań - Podolany

Hufiec ZHP Poznań - Jeżyce w pełni popiera wniosek Komisji Historycznej oraz Kręgu Seniorów Harcerskich „Szóstacy” o nadanie imienia druha harcmistrza Teodora Łagody jednej z ulic na Podolanach.

Zasługi druha hm. Teodora Łagody dla harcerstwa, ale także dla społeczności Podolan i Winiar są nie do przecenienia i zostały przedstawione w załączonym jego życiorysie.

Uprzejmię prosimy o podjęcie stosownych działań administracyjnych w tej sprawie.

Z harcerskim pozdrowieniem

Czuwaj!

Komendant Hufca
ZHP Poznań - Jeżyce

hm. Lech Lindecki HR

World Association
of Girl Guides
and Girl Scouts

Harcistrz Teodor Łagoda (1918 – 2002)

Druh Teodor Łagoda urodził się 14-tego października 1918 roku w Poznaniu na Winiarach, przy ul. Bonin. Jego rodzicami byli: Nikodem Łagoda, z zawodu cieśla, i Józefa z d. Scheibe.

Szkolę powszechną na Winiarach ukończył w 1932r. a następnie w 1938r. został absolwentem trzyletniej Publicznej Szkoły Doksztalującej Zawodowej Nr.1 w Poznaniu w dziale metalowym, zaś w 1939r. zdał z wynikiem pozytywnym eksternistyczny egzamin w zakresie sześciu klas szkoły wydziałowej – ówczesnego gimnazjum,

Pierwsze zapisy o działalności dha Teodora Łagody w ZHP pochodzą z 1935r. – m.in. w kronikach znajduje się wzmianka, że wziął udział w obozie letnim w tym roku, a następnie w obozie wędrownym na trasie Murowana Goślina – Skoki – Rogoźno Wlkp. – Oborniki Wlkp. – Szamotuły – Poznań.

We wrześniu 1935 roku, mając 17 lat, wchodzi w skład Rady 6 Poznańskiej Drużyny Harcerzy. W tym też czasie na Działkach w Naramowicach powstaje druga drużyna harcerzy, a jej drużynowym zostaje mianowany dh. Teodor Łagoda.

W następnym roku z jego inicjatywy zawiązuje się przy 6 PDH Koło Sportowe. Członkowie tego koła uczestniczyli w różnych zawodach lekkoatletycznych, organizowanych przez kluby sportowe np.: Sokoła, Tura itp. Wówczas też dh Teodor Łagoda przejmuje drużynę starszoharcerską na Winiarach. W 1937 roku Komendant Chorągwi Harcerzy m. Poznania dh hm. Franciszek Laurentowski mianował druha HR Teodora Łagodę szczebowym 6 Szczepu Harcerzy na Winiarach.

Obóz letni w 1938 roku 6 Szczep zorganizował w Łęczeczkach, a jego komendantem był dh. Teodor Łagoda.

Harcerze 6 Szczepu organizowali w szerokim zakresie imprezy sportowe dla młodzieży oraz brali udział w różnych akcjach społecznych i uroczystościach narodowych i kościelnych.

W 1939 roku Szczep pod komendą dh. Teodora Łagody zorganizował kolejny obóz letni we wsi Łęczeczki, jednak w tamtym roku harcerzom 6 Szczepu nie było dane radować się do końca obozowym życiem. Z powodu zbliżającej się szybkimi krokami wojny oraz wielkiego zagrożenia, jakie wytworzyły hitlerowskie Niemcy, obóz uległ wcześniejszej likwidacji nocnym alarmem, a jego uczestnicy w pośpiechu powrócili do swoich domów.

W tym samym czasie Komendant 6 Szczepu dh Teodor Łagoda, będąc pracownikiem zawodowym 3 Pułku Lotniczego w Poznaniu, brał udział jako ochotnik w kampanii wrześniowej tegoż Pułku. Przebył on szlak bojowy pod dowództwem kpt. Kazimierza Sidora z Ławicy przez Wrześnię, Kutno, Warszawę, Łuków, Lublin i Chełm. W okolicach Kopczyńca (niedaleko Trembowli) oddział został rozbrojony i internowany przez Armię Czerwoną. Sowieci zapewniali wówczas, że pułk będzie skierowany do obozu w Starobielsku i tam przeszkolony i przebrojony, a kiedy nadejdzie odpowiedni czas uderzy wraz z Armią Radziecką na Niemców. Dh Teodor Łagoda nie uwierzył w to „braterstwo broni” i uciekł trzeciego dnia z niewoli. Do Poznania powrócił w początkach października 1939 roku.

Dnia 6 stycznia 1940 roku na Podolanach przy okazji tradycyjnego „opłatka” odbyło się pierwsze spotkanie organizacyjne drużynowych Szarych Szeregów okręgu Poznań-Północ. Komendantem został wybrany dh Teodor Łagoda. Przyjęto następujący podział na okręgi rozpoznawcze: Winiary I, Winiar II, Sołacz, Podolany, Winogrady, Naramowice Strzeszyn. Odtąd toczyła się już normalna praca harcerska

w zmienionych warunkach. Odbływały się więc zbiórki harcerskie kursy zastępowych, przyszłych drużynowych i funkcyjnych. Harcerze nieśli pomoc ludziom starszym, samotnym i chorym. Młodzi harcerze „Zawiszacy” często przenosili różnego rodzaju informacje i meldunki.

Bardzo wcześnie poznańskie Szare Szeregi zajęły się działalnością o charakterze wywiadowczym, a ich członkowie ustalali rozmieszczenie oddziałów oraz obiektów wojskowych w Poznaniu i okolicy. Obserwowali kolejowe i drogowe transporty wojskowe. Zbierali dane o wojennej produkcji zakładów przemysłowych, w których pracowali. Wykonywali także specjalne zadania wywiadowcze zlecane przez miejscowe kierownictwo Związku Walki Zbrojnej, a później Armii Krajowej.

Wiosną 1941 roku także na Winiarach nastąpiły pierwsze aresztowania działaczy Szarych Szeregów Okręgu Północnego. Aresztowany został komendant dh. Teodor Łagoda i jego zastępca dh. Stanisław Kudliński. Przeszli oni szlakiem tortur Gestapo przez Dom Żołnierza, przy ul. Niezłomnych, Fort VII, więzienie przy ul. Młyńskiej i więzienie we Wronkach, aby w kwietniu 1942 roku stanąć przed sądem – „Oberlandsgericht” – w Poznaniu z grupą zdekonspirowaną z tajnej organizacji „Wojsko Ochotnicze Ziem Zachodnich” na Winiarach. Oskarżeni o przygotowania do zdrady stanu, zostali skazani na pobyt w zastrzonych obozach karnych. 17-go grudnia 1942 roku „Gestapo” zorganizowało transport więźniów, w tym dh Teodora Łagody, z więzienia we Wronkach do obozu koncentracyjnego w Mauthausen. Obóz ten przeżyli tylko nieliczni ze skazanych.

Aresztowania dh. Teodora Łagody i dh. Stanisława Kudlińskiego nie miały żadnego związku z działalnością Szarych Szeregów, choć były takie obawy. Po aresztowaniu Komendanta Szarych Szeregów Poznań – Północ, dh. Teodora Łagody funkcję tę przejął dh Adam Iłkowiak.

Obóz koncentracyjny w Mauthausen został oswobodzony 5 maja 1945 roku przez wojska amerykańskie. Jak pisze dh Teodor Łagoda – „W rezultacie splotu korzystnych okoliczności, udało mi się szczęśliwie ten obóz przeżyć”. Do kraju dh. Teodor Łagoda i Stanisław Kudliński powrócili w pierwszych dniach sierpnia 1945 roku i z rozpoczęciem roku harcerskiego 1945/46 włączyli się do czynnej pracy harcerskiej.

Już kilka dni po zakończeniu działań wojennych i wyzwoleniu m. Poznania, harcerze winiarscy wznowili swoją działalność. W krótkim też czasie po wznowieniu oficjalnej i legalnej działalności 6 Szczepu Harcerzy na Winiarach został on, rozkazem ówczesnego Komendanta Wielkopolskiej Chorągwi ZHP, przemianowany na VI Hufiec Harcerzy Winiarskich. Hufiec ten swoją działalnością objął: Winiary, Sołacz, Naramowice Działki, Naramowice Wieś, Piątkowo, Suchy Las, Podolany, Strzeszyn, Winogrody i liczył około 800 harcerzy.

Od połowy 1946r. dh Teodor Łagoda dołącza do Komendy VI Hufca, a w grudniu tego roku obejmuje komendę nad VI Hufcem Poznań – Winiary.

Żywiołowy rozwój harcerstwa na Winiarach wymagał pomieszczeń, w których mogłaby odbywać działalność harcerska, a więc zaistniała konieczność budowy Domu Harcerza. Jednym z inicjatorów budowy harcówki na Winiarach i jej wielkim orędownikiem był dh Teodor Łagoda. Dom Harcerza, budowany był w latach 1946 – 1948 przez samych harcerzy przy pomocy ich rodziców, bez żadnego zewnętrznego wparcia finansowego i został oddany do użytku w czerwcu 1948r. Służy on harcerzom do dzisiaj, choć na przestrzeni lat pełnił również inne funkcje. Ogromną rolę przy budowie odegrał ówczesny Komendant VI Hufca dh Teodor Łagoda, który jako szef ponosił osobistą odpowiedzialność za organizację frontu robót oraz formalno - prawne i finansowe aspekty budowy.

15 maja 1946 roku Główna Kwatera Harcerska nadała dh Teodorowi Łagodzie stopień instruktorski podharcmistra.

W maju 1949 roku dh Teodor Łagoda zawiera związek małżeński z Zofią Zawadzką, a we wrześniu 1949 roku zdaje komendę VI Hufca na ręce druha Zygmunta Piechowiaka, co było spowodowane przyczynami osobistymi, m.in. podjęciem studiów magisterskich. Studia pierwszego stopnia podjął już w październiku 1945 r. w Akademii Handlowej w Poznaniu. Tytuł magistra nauk ekonomiczno - handlowych otrzymał 13 grudnia 1951r. Swoją edukację uzupełniał jeszcze przez wiele lat na licznych kursach doszkalających.

Wiosną 1950 roku następuje rozwiązanie Związku Harcerstwa Polskiego a jego młodzież zostaje włączona do Związku Młodzieży Polskiej, pod którego patronatem miała działać jako Organizacja Harcerska (OH).

Rok 1956 – pamiętny rok „odwilży” politycznej – był czasem ponownego odrodzenia się Harcerstwa Polskiego. Rozkazem 1/56 z grudnia 1956 roku były Komendant VI Hufca Harcerzy dh Teodor Łagoda zaapelował do starszej braci harcerskiej VI Hufca o włączenie się do pracy z młodzieżą, aby mogła ona „... szukać wielkiej przygody, uprawiać wielką grę, wskrzeszać ideę codziennych dobrych uczynków, zdobywać stopnie i sprawności harcerskie, wg dawnych zasad.” Na ten apel już 23 grudnia 1956 roku zebrała się na zbiórce grupa starszych harcerzy VI Hufca Winiary. Z tego zespołu ukonstytuowała się nowa Komenda VI Hufca Winiarskich Harcerzy, której przewodził dh Teodor Łagoda. 27 lutego 1958 roku VI Hufiec Harcerzy winiarskich staje się ponownie pełnoprawnym gospodarzem Domu Harcerza, a to stwarza dobre warunki do wzmożonej i prężnej jego pracy. Celem zaś tej pracy jest odrobienie zaległości, które się nawarstwiły w czasie kilkuletniej przerwy spowodowanej likwidacją Związku Harcerstwa Polskiego. Już 22 lutego 1957 roku – w dniu Międzynarodowej Myśli Braterskiej – dh Teodor Łagoda odebrał pierwsze po przerwie przyrzeczenie harcerskie.

W 1957r. roku dh Teodor Łagoda był Komendantem Zgrupowania obozów letnich w Łęczeczkach. Liczbowy stan hufca zbliżał się do liczby 500 harcerek, harcerzy i zuchów; zaś Główna Kwatera Harcerska nadaje dnia 5 lutego 1958 roku dh. Teodorowi Łagodzie stopień harcmistrza.

W roku 1959 następuje dalszy rozwój działalności VI Hufca pod komendą dh Teodora Łagody. Harcerze winiarscy biorą udział w uroczystej promocji w Oficerskiej Szkole Broni Pancernej w Gołędzinie. Po promocji odbyło się harcerskie spotkanie z V-ce Ministrem Obrony Narodowej gen. dh hm. Zygmuntem Duszyńskim, który wspominał swoje najpiękniejsze dni życia przeżyte właśnie w harcerstwie.

Druh Teodor Łagoda jako komendant drużyny czy w późniejszym czasie szczeplu i hufca, a także obozów letnich zawsze ukierunkowywał działalność harcerską na służeńie krajowi i społeczeństwu. Tej idei poświęcona była działalność harcerska Hufca Winiary w 1960r. i latach następnych. Organiczna praca w drużynach to głównie tradycyjne harcerskie przedsięwzięcia, m.in. biwaki i obozy, organizowanie służby społecznej, pamięć o swoich harcerskich poprzednikach.

Pierwszy kwartał 1963 roku był ostatnim okresem samodzielnej działalności VI Hufca Winiary. Decyzją władz miejskich i Komendy Chorągwi w każdej dzielnicy miasta miał działać tylko jeden hufiec harcerski. W ten sposób powstają dzielnicowe hufce giganty i tak doszło do połączenia VI i VII Hufca w jeden Hufiec Poznań - Jeżyce im. Stefana Czarnieckiego.

W dniu utworzenia dzielnicowego Hufca Poznań-Jeżyce dh Teodor Łagoda przestaje pełnić funkcję Komendanta VI Hufca Winiary. Jak wynika jednak z jego osobistej Książeczki Służbowej Instruktora, pozostaje on nadal, do 31 marca 1983

roku, instruktorem Wielkopolskiej Komendy Chorągwi ZHP w Poznaniu, będąc wówczas członkiem Komisji Historycznej tejże Komendy. Z zachowanych materiałów wynika, że brał on jeszcze udział w Zlocie Harcerzy Wielkopolskiej Chorągwi, który odbył się we wrześniu 1981 roku w Golęcinie.

Dh. Teodor Łagoda należał do Polskiego Związku Byłych Więźniów Politycznych Hitlerowskich Więzień i Obozów Koncentracyjnych. W dniu 19 września 1983 roku Zarząd Wojewódzki w Poznaniu przekazał pismem zaliczenie dh Łagodzie 5-ciu lat i 7-miu miesięcy walki o wolność i demokrację wyszczególniając następujące okresy:

1. udział w wojnie obronnej od dnia 1 do 22 września 1939 roku,
2. uczestnictwa w ruchu oporu od 1 grudnia 1939 roku do 22 kwietnia 1941 roku,
3. więziony w obozie koncentracyjnym od 23 kwietnia 1941 roku do 5 maja 1945 roku.

Druh Teodor Łagoda zmarł dnia 26 grudnia 2002 roku i został pochowany na cmentarzu przy ul. Lutyckiej.

Staraniem członków Kręgu Seniorów Harcerskich „Szóstacy” im. Tadeusza Kościuszki przy Hufcu ZHP Poznań-Jeżyce w Mauzoleum Harcerstwa w Skulsku została wmurowana w czerwcu 2005 roku tabliczka epitafijna, upamiętniająca druha Teodora Łagodę.

Po wielu latach, kiedy doceniono działalność Szarych Szeregów okręgu Poznań-Północ, Rada Miasta Poznania w dowód uznania nadała jednej z ulic Podolan imię Szarych Szeregów. Natomiast z inicjatywy poznańskiego Koła Kombatantów, harcerzy i Zarządu Rady Osiedla, 18 kwietnia 1998 roku odsłonięto pomnik ku czci poległych w czasie okupacji poznańskich harcerzy. Na pomniku wygrawerowano 280 nazwisk poległych harcerzy. Cyklicznie już od lat dwa razy w roku przy tym pomniku odbywają się uroczystości patriotyczne.

Pamięć jest zawsze żywa o tych, którym zawdzięczamy tak wiele.

*Komisja Historyczna Hufca ZHP Poznań – Jeżyce
Krąg Seniorów Harcerskich „Szóstacy” im. T. Kościuszki*

Poznań, październik 2018 r.

